

نظر هنری بسیار زیبا و تزیینات داخلی آن در دیوارها و کاسه بندی سقف، گچ بری و آینه کاری است که توسط استاد کاران هنرمند آستان قدس رضوی استاد ملکی و استاد نژاد اجرا شد. در این زمان طبقه همکف برای نمایش مرقعات و آثار هنری هنرمندان آستان قدس رضوی و طبقه اول برای نمایش ۸۱ جلد قرآن و جزوات قرآنی در ویرترین ها همراه با هشت تابلو از برگ های قرآن دوره تیموری، مشهور به خط بایسنقر میرزا اختصاص یافت. موزه تخصصی قرآن و نفایس برای نخستین بار در جهان در حرم امام رضا (ع) افتتاح شد.

موزه های به بلندای تاریخ جهان اسلام

موزه حرم مطهر رضوی شامل بخش ها و گنجینه های متنوعی است که باز دید از هر بخش تجربه ای جدید و متفاوت به همراه دارد. گنجینه قرآن و نفایس این موزه شامل انواع مختلف قرآن و آثار خطی است که تماشای آن ها برای علاقه مندان به تاریخ و نسخ خطی و قدیمی بسیار جذاب و دوست داشتنی است.

در سال ۱۳۸۹ و سال ۱۳۹۲ خورشیدی، سه تالار به مساحت ۶۵۰ متر مربع به فضای نمایشی این موزه افزوده شد. در تالاری از این بخش قرآن های پوستی مربوط به ۳ قرن اول هجری و برخی از قرآن های منسوب به خط امام علی (ع)، امام حسن مجتبی (ع)، امام حسین (ع)، امام سجاد (ع) و امام رضا (ع) به نمایش گذاشته شد. همچنین یک تالار برای نمایش منتخبی از قرآن های نفیس از قرن چهارم تا قرن سیزدهم هجری و تعدادی از مرقعات و یک تالار برای نمایش قطعاتی از آثار خوشنویسی از قرن نهم تا عصر حاضر اختصاص داده شد.

از جمله آثار مهم این گنجینه می توان مجموعه نفیسی از قرآن های خط کوفی نوشته شده بر پوست و منسوب به دست خط ائمه اطهار (ع) را نام برد که با قدمت ۱۰۰۰ ساله توسط شاه عباس صفوی وقف و وقف نامه آن توسط شیخ بهایی نوشته شده است. طی سال های اخیر شماری از ابزارهای نگارش قرآن از جمله قلمدان ها، مرکب دان ها، قیچی ها و قلم های خوشنویسی به آن اضافه شده است. برخی از اهدا کنندگان عمده این گنجینه عبارت است از: شاه عباس صفوی در سال ۹۷۹ ش، ابوالبرکات رازی در سال ۴۰۹ ش، ابوالقاسم منصور بن محمد بن کثیر در سال ۳۸۲ ش، محمد شجاعی همدانی در سال ۱۳۱۸ ش، رکن الدوله محمد تقی میرزا والی خراسان در سال ۱۲۶۳ ش است. گنجینه قرآن و نفایس موزه آستان قدس رضوی یکی از غنی ترین گنجینه های قرآنی جهان است.

سرمایه های فرهنگی موزه قرآن حرم رضوی

سرمایه فرهنگی به عنوان یکی از انواع سرمایه ها به منظور

رسیدن هر کشوری به توسعه و تعالی لازم و ضروری است. موزه ها در ابتدا فقط مراکز فرهنگی و تفریحی برای نمایش آثار گذشتگان بودند و در دهه های اخیر به مراکزی آموزشی تبدیل شده اند. نقش حیاتی موزه ها در جوامع بشری نقشی بدیع، ماندگار و مروج ناب ترین پدیده های فرهنگی است. موزه و گنجینه قرآن حرم مطهر رضوی همانند سایر موزه ها در تشکیل، رشد و گسترش سرمایه فرهنگی اقشار مختلف جامعه نقش شایانی دارند و حافظ آثار ماندگار نسل گذشته و در حقیقت فرزندان هنر و تاریخ به شمار می آید.

نهادی فرهنگی برای پرورش روحیه حفظ و گسترش مفاهیم قرآنی

آموزش در موزه مقوله ای است که در یک قرن گذشته مطرح شد و بر اساس آن موزه هایی که در ابتدا برای افراد خاص و برگزیده به وجود آمدند و از آن ها به عنوان مکانی برای نگهداری و انبار اموال تاریخی - فرهنگی استفاده می شده به عنوان محلی برای الهام گرفتن، آموزش، کشف و شهود در آمدند.

از آنجایی که موزه معرف و نماد جنبه های گوناگون تاریخ زندگی اجتماعی بشر است، می تواند مفاهیم و آموزه هایی را از اعماق قرن ها و اعصار در چشم و گوش و دل و تفکر بیننده بگذارد و توان درک مخاطبان خود را در زمینه های گوناگون علمی، فرهنگی، مذهبی و تاریخی ارتقا دهد. گنجینه و موزه قرآن رضوی، به عنوان مرکز آموزشی می تواند عملکرد و نقش خطیری در معرفی تجربه های فکری، فرهنگی و مذهبی و انتقال احساس، بینش و اندیشه و هویت ملی بر عهده داشته باشند. اغلب متفکران نظریه «سرمایه فرهنگی» متفق القول هستند که باز دید از موزه ها به عنوان نهادی فرهنگی به افزایش سرمایه فرهنگی منجر می شود. موزه تخصصی قرآن در حرم مطهر رضوی مثل سایر موزه ها دو وظیفه اساسی را بر عهده دارد: نخست آشنایی مردم با تاریخ قرآن، دستاوردها و اقدامات قرآنی گذشتگان و دوم آشنایی با قوانین و ایجاد انگیزه و پرورش روحیه حفظ و گسترش مفاهیم قرآنی در بین اقشار مختلف مردم است.

توسعه فرهنگی و ترویج دانش و علوم اسلامی

سرمایه فرهنگی به ارث نمی رسد بلکه به طور ضمنی و طی فرآیند جامعه پذیری انتقال می یابد. یکی از بهترین راه های انتقال و گسترش آن در جوامع امروزی موزه ها هستند. موزه قرآن با ایجاد محیط و بستر مناسب برای انتقال دانش تاریخی و هنر قرآنی - اسلامی، تعامل و لمس گنجینه های ارزشمند منابع و مستندات اسلامی به مراجعان افزون بر، برانگیختن حس تفکر و کنجکاوی و تحقیق در باز دید کنندگان، به عنوان مکمل نظام آموزشی رسمی به منظور ترویج علوم اسلامی چه در قالب رسمی و چه غیر رسمی نقش اساسی ایفا می کند.

گنجینه قرآنی حرم مطهر رضوی نقش مهمی در ایجاد زیر ساخت اعتباری هنرمندان و آثار ایشان دارد